

Vrbová píšťalka

Základním klukovským výrobkem bývala zjara odjakživa vrbová píšťalka.....

Je opravdu jednoduchá a každý kluk by si ji měl zkusit vyrobit. Správně se dělá zjara, kdy jsou vrbové proutky plné mízy. Ani v létě není výroba píšťalky složitá, jen se o něco hůř hledá správný proutek a o něco obtížněji se uvolňuje kůra. Vyzkoušejte si, jak se dělá.

Vhodné od 6 let věku

Materiál:

10–12 cm dlouhý a hladký vrbový proutek bez oček, nožík.

Postup:

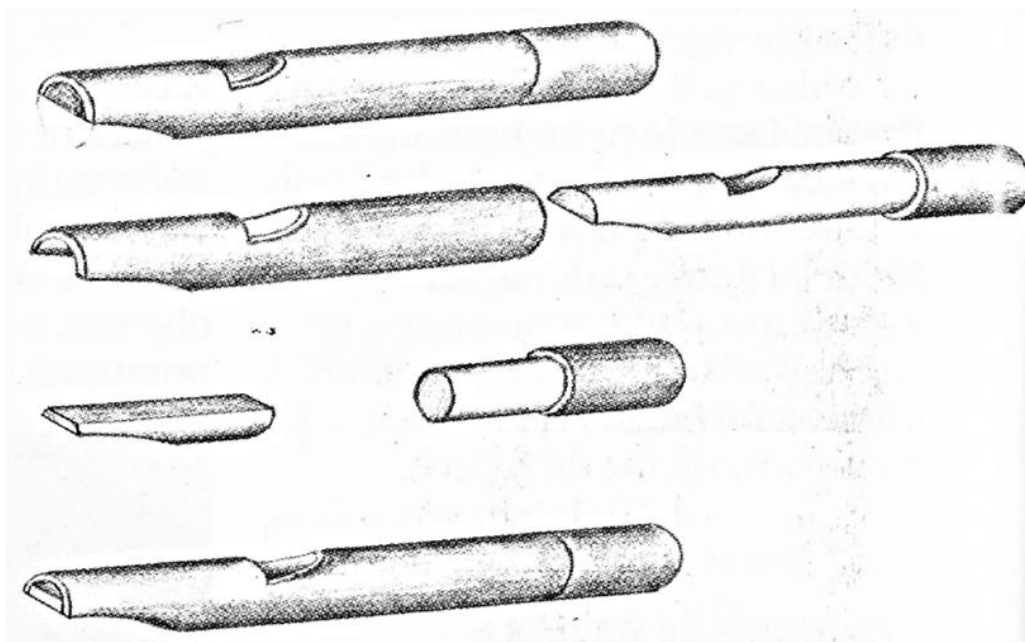
Uřízneme rovný 10–12 cm dlouhý a přibližně 1,5 cm silný kousek vrbové větvičky. V nouzi můžeme použít i větvičku černého bezu. Důležité je, aby byl rovný a hladký.

1. varianta: Velmi opatrně začneme střenkou nože ze všech stran naklepávat kůru větvičky. Při otloukání nesmíme zapomenout na žádné místečko, aby kůra povolila, ale musíme klepat opatrně, abychom ji nepoškodili. Průběžně zkusíme, zda jde kůra hladce stáhnout. ★

Jakmile se nám to podaří, přeřízneme vyjmuté dřívko přibližně v 1/3. Delší část zastrčíme zpět opatrně zpátky do kůry, část necháme povystrčenou.

Popotahováním vystrčeného dřívka můžeme určovat výšku tónu píšťalky. Kratší část dřívka zkrátíme na 1,5 cm a nahoře odřízneme po délce 1 mm tenký plátek. Pak vsuneme špalík do kůry z druhé strany. Na horní straně vyřízneme nožem zvukový otvor pro proudění vzduchu z píšťalky ven.

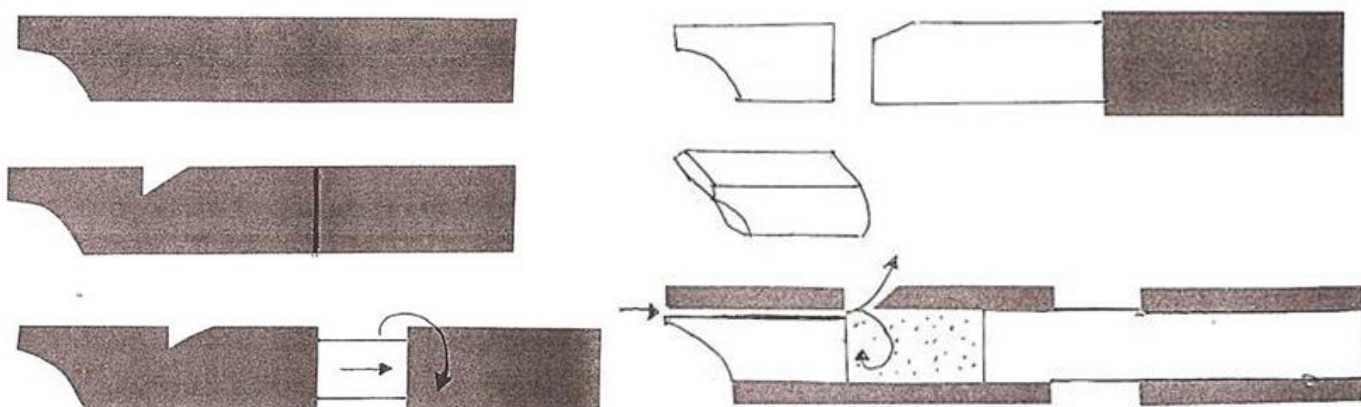
Zároveň s tím vytvoříme náustek tak, že spolu s vnitřním koncem kratšího špalíku seřízneme kolmo kůru asi do $\frac{1}{4}$ tloušťky píšťalky a ze vzdálenosti 1 cm řez mírně obloukovitě dokončíme.

2. varianta: Na horní straně vyřízneme nožem zvukový otvor pro proudění vzduchu z píšťalky ven. Poté vytvoříme náustek tak, že seřízneme kůru kolmo asi 1,5 cm od okraje (řezat musíme směrem ke konci větvičky a vždy od sebe) do poloviny tloušťky píšťalky a řez zaoblíme.

Na druhém konci, přibližně v $\frac{1}{4}$ rozdělíme kůru zářezem kolem dokola a její delší část začneme velmi opatrně střínkou nože ze všech stran naklepávat. Při otloukání nesmíme zapomenout na žádné místo, aby kůra hezky povolila, ale musíme opatrně, aby se nepoškodila. ★ Zvláště citlivá je píšťalka v místě náustku a zvukového otvoru. Zkoušíme, zda jde kůra lehce stáhnout. Jakmile se nám to podaří, oddělíme budoucí vnitřek náustku v místě před zvukovým otvorem. U zbytku zkrátíme obnaženou část na $\frac{1}{2}$.

U obnaženého náustku nahoře odřízneme po délce 1 mm slabý plátek. Pak vrátíme obnažený náustek do duté kůry na své místo a spojíme s druhým dílem.

★ U otlokání nesmíme zapomenout na básničku, zaříkávadlo, aby se vše povedlo:

Otloukej se, písťaličko,
otloukej se mízo-lízo.
Nebudeš-li se otlokati,
budu na tě žalovati
krajským pánu,
z korbele do džbánu,
ze džbánu ke studnici,
přijdou na tě čtyři vlci,
pátá liška, šestej pes,
sežerou Tě ještě dnes,
mízo-lízo, zčerstva lez!

Jistě znáte mnoho různých variant „otloukacích básniček“, inspirovat se můžete i zde:

<https://www.pohadkozem.cz/otloukej-se-pistalicko/>

